

ภูมิหลัง

- ระบบเศรษฐกิจโลกก่อนปี ค.ศ. 2010 เป็นระบบที่อิงการพึ่งพาการเคลื่อนย้ายสินค้าและเงินทุนระหว่างประเทศเป็นหลัก โดยมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนี้
 - **ข้อดี** การนำเข้าและส่งออกสินค้าทำให้ประชากรโลกสามารถเข้าถึงสินค้าที่มีความหลากหลาย คุณภาพดี และราคาถูก ในขณะที่การไหลเวียนของเงินทุนเป็นการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมักจะมีเงินออมในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการลงทุนเพื่อการพัฒนา
 - **ข้อเสีย** หากขาดธรรมาภิบาลทางการเงิน (financial governance) ที่ดี อาจก่อให้เกิดการไหลเวียนของเงินทุนที่ผิดเวลา (ไหลออกในยามที่เกิดปัญหาสภาพคล่องและต้องการเงินทุน และไหลเข้าในยามที่เกิดฟองสบู่) ผิดสถานที่ (เงินทุนไหลไปยังธุรกรรมที่มีการกำกับดูแลน้อย เพื่ออาศัยช่องว่างทางกฎหมาย) และผิดกลุ่มบุคคล (เงินทุนไหลไปยังกลุ่มบุคคลที่ไม่มีฐานะที่จะกู้เงินในเชิงพาณิชย์ได้ (sub-prime people)) ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาดังที่เคยเกิดขึ้นเมื่อครั้งวิกฤตเศรษฐกิจเอเชีย (ปี ค.ศ. 1997) วิกฤตเศรษฐกิจลาตินอเมริกา (ปี ค.ศ. 1999) ปัญหา Enron (ปี ค.ศ. 2001) และปัญหา sub-prime (ปี ค.ศ. 2008)
- นอกจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากระบบเศรษฐกิจโลกแล้ว ปัจจุบัน ประเทศต่างๆ ยังประสบปัญหาที่มีความสำคัญไม่แพ้กันคือ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร วิธีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคต่างๆ
- เพื่อรับมือกับปัญหาทั้ง 2 ประการข้างต้น United Nations Environment Programme (UNEP) จึงได้ริเริ่มโครงการ Global Green New Deal ขึ้น และนำเสนอเป็นครั้งแรกต่อที่ประชุม G-20 ที่ กรุงลอนดอน เมื่อเดือนเมษายน 2552 โดยมีรายละเอียด ดังนี้
 - **วัตถุประสงค์** เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและการว่างงานควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาโลกร้อน ลดการใช้พลังงานคาร์บอนสูง และการทำลายสิ่งแวดล้อม
 - **หลักการ** การเจริญเติบโตหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลกควรเป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยทางเลือกหนึ่งคือการผลักดันให้เกิดการค้าและการลงทุนรูปแบบใหม่ๆ โดยเฉพาะในเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นภาคส่วนที่มีความยั่งยืน สามารถสร้างงานได้เป็นจำนวนมาก และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย MDGs
 - **แนวทางดำเนินการ** เน้นการค้าและการลงทุนใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของอาคาร 2) ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน 3) เพิ่มการพึ่งพาการขนส่งอย่างยั่งยืน 4) พัฒนาโครงสร้างระบบนิเวศ และ 5) สนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

สถานะล่าสุด

- ที่ประชุม G-20 ที่เมือง Pittsburgh เมื่อเดือนกันยายน 2552 เห็นพ้องกันว่า การลงทุนใน Green Economy ยังมีสัดส่วนที่ต่ำเกินไป รัฐบาลประเทศ G-20 จึงเรียกร้องให้มีการเพิ่มการลงทุนในภาคส่วน

ดังกล่าว เป็นจำนวน 7 แสน 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ จาก stimulus package จำนวน 2 หมื่น 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐที่ได้มีการตกลงกันไว้ในที่ประชุม G-20 ที่กรุงลอนดอน

- UNCTAD จะจัดการประชุม Ad Hoc Expert Meeting on the Green Economy: Trade and Sustainable Development Implications ระหว่างวันที่ 7 – 8 ตุลาคม 2553 เพื่อหารือถึงแนวทางการใช้ Green Economy เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการพัฒนาและสร้างรายได้ให้ประเทศกำลังพัฒนา

ทำที่ไทย

- ไทยเห็นว่า เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน จะต้องมีการปรับกระบวนทัศน์การเจริญเติบโต (paradigm of growth) โดยเน้นการสร้างการเติบโตอย่างสมดุล (balanced) เท่าเทียม (inclusive) และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (green)
- ไทยเห็นว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ควรส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม โดยไทยให้ความสำคัญกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม (รวมทั้งสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) รวมถึงการส่งเสริม Green Tourism ทั้งนี้ ไทยเห็นว่า หากประชาคมโลกจะผลักดัน green economy จะต้องเร่งส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศกำลังพัฒนา เพราะประเทศกำลังพัฒนายังขาดเทคโนโลยีดังกล่าว และจะตกอยู่ในฐานะเป็นผู้นำเข้าเทคโนโลยีซึ่งมีราคาสูงมาก
- ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้มีการบรรจุเรื่องดังกล่าวเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งระบุให้มีการปรับกระบวนทัศน์การพัฒนาและพฤติกรรมกรบริโภคสู่สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรของภาคการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
กันยายน 2553